

53
+
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ,
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έρωτ. *Οαδ. II, 53/1970*

4!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβρ. 1969 / 7 Ιουλίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομπόλις)..... ^{Κάμπης}.....
 (παιλαιότερον ὄνομα: ^{Καραερίον}), Ἐπαρχίας... ^{Λαρίου}...
 Νομοῦ..... ^{Λαρίου}.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ^{Νικόλαο}
^{Καρκαίνου}..... ἐπάγγελμα... ^{Διδάσκαλος}.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... ^{Κάμπης}... - ^{Λαρίου}.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... ^{ἑνα (1) ἔτος}.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ^{Συμῆτριος Παπαπροστόλου}
^{τοῦ Βασιλείου}.....
 ἡλικία... ⁶⁵... γράμματικαὶ γνώσεις... ^{Δημοτικῆ}.....
^{ἐκφορῆν}..... τόπος καταγωγῆς... ^{Πευκιά}.....
 β) ^{Ἰωάννη Λίμα, τῶν Κινεσταντῶν}.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ;

 Ὑπῆρχον αὐταὶ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ;

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μόνας κλπ.
 ... ^ἑ ⁹ ^{Ἕλληνας}..... ^{γαιοκτήμονες}.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διαιρεμένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ;
^{ἡναλῶσα}... ^{Συνήθως}... ^{το μῆραιμα}.....
^{ἰνότητων}... ^{μετὰ}... ^{τὸν}... ^{θάνατό}... ^{του}.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφότερας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; ... καί με τ.κ. οὐδ.

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... Ναι

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; Οἱ κολλήγοι με ὄλην τὴν οἰκογένειαν εἶχαν λίγη τροφή καὶ μέρος νὰ μείνουν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Κολλήγοι Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... σκλάβοι

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; σε εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἄλωνισμα, τὸν τρίγητον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ἢ ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; δεν .. χρησιμοποιοῦσαν ἄλλαν εἰρήτες

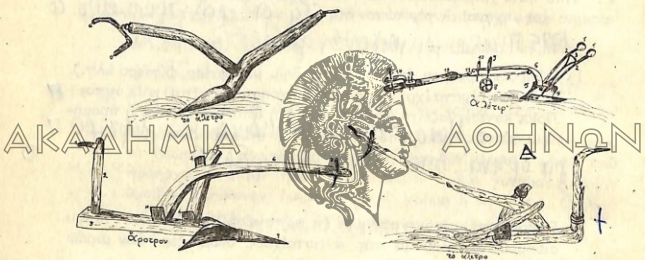
5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Ναι ἀπο διαφορὰ μερῶν καὶ κυρίως ὄρεινα

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... παύρμεναν Κολλήγοι

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *περὶ τὸ 1920*
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *περὶ τὸ 1915*
 στ' 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ὑπάρχων* *εἰδικοὶ*
ξυλουργοὶ ἢ *μόνος τοῦ* *τὸ* *νεφτιαχνε*
ο *φωρφοδ.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; +

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. <i>Χερολαβή</i>	6. <i>σταθάρ</i>	11.
2. <i>Κοντοῦρα</i>	7. <i>ζουμπάς</i>	12.
3.	8. <i>φτερά</i>	13.
4. <i>ξυλίνα</i>	9. <i>χ.νλ</i>	14.
5. <i>σ.π.α.σ.μ</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τò ύνί. Τò ύνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερώδων (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ύνί (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

... εἶναι... τύπος... για... όλα... τα... χωραφια... ..

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ... όπως... στο... ..

αλετρο (F)

- 6) Ἦτο (ή είναι) κατασκευασμένη ἐξ ξύλου ή σιδήρου; ...

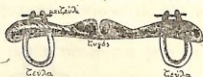
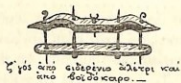
Από ξύλο

- 7) Ἐργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άριδα, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

σκεπαρι, πριονι, αριδα, πελεκα (σκεκοφα), ...
μπλαρ... , μαντρακας

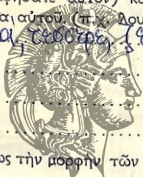

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. βοδία καὶ σπηνία κουβαλία
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντα (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; δύο
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ναι

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). λουρία, ζεύδα, ζεύλες, σχοινία

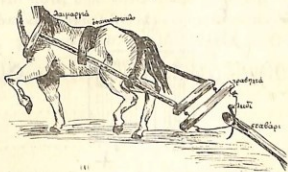
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ζουμπιάς
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;
- Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετὸς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὴν ἄροτρον σας.....

άντρας, ὁ ἰδιοκτήτης ἢ κελακτοῦς.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλύμον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

Βάβαμε εἰς τὸ λαίμη τῶν βοδιῶν μετὰ ξυρῆς καὶ ξέναμε ἀπὸ καίτω τὸ σχοινί.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρῶν ἄροτρον.....

κατὰ τὸν ἰδίον τρόπον ὁ ξυρῆς γίνου μικρότερος τὸ εἶνα βοδιῶν πατῆει στὴν αὐλακίδα.....

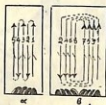
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).....

Με τριχία δεμένη στα κέρατα τῶν ζῶων.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὄργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένους αὐλακας (αὐλακίες) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὡς..... β

Σημειώσατε μετὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς Λαοδίαν (δηλ. σπορὰς ἢ σποριῆς, νταμῆς, σιασιῆς, μεσιδράδες κ.λ.π.);

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; **Ναὶ, με αὐλακίαν.**

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον;

Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάταξις τῶν αὐλακῶν μετὸ ὑνί; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. **καθέτως, ἀνακλινὰ μετὸ βάδιον τῶν βοδιῶν.**

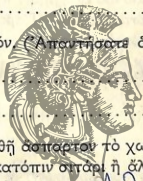
Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. διὰ τὸ ἴδιο

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά (π.χ. καλλοιργία) διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ὀργώματα, διβόλι, σβία - ρνίσμα. Τὰ ὀδινόπυρο.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὸ ἴδιο
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῆ σπαρτόν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγραγάπαισιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

ἕνα (1) χρόνο. Εἴχομε καὶ ἀλλὰ σπορά.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ζυμίσμας ἕνα, χνάλογοι μετὸν καιρὸ -

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; τὸ σπῆρο -

ρασακί. -

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρουσία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ... *Μ.ε. το*

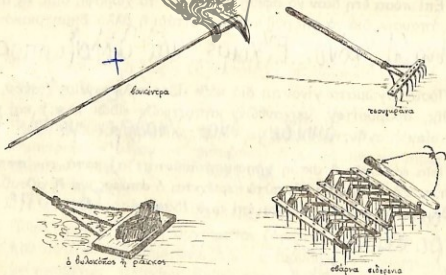
ἀγίαλ (+)

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *Ναι, με σβάρνισμα*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων):

Με δίκηλ, σκαλιονία, τσαπί (+)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φώτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Δεν χρειάζονται

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Πραγματοποιήσαμε τὴν σπορὰ καὶ τὴν καλλιέργειαν ἐκάστου εἴδους καὶ φέρουμε εἰς τὸ ζυμικὸν τὴν σπορὰν ἡμῶν. Στὰ πεταχτὰ.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

τὸ τριφύλλι στὰ ποτιστικὰ τοῦ εἶναι σὲ ζυμικὰ χωράφια

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

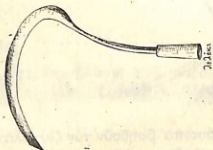
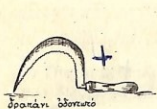
Σὲ βραγιές φτιάχναμε μὲν ἄλλες καὶ σ' αὐτὴν χύνουμε τὸ σπέρμα

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φώτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) **Μὲ δρεπάνι...**
ὀδοντωτό (†)

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων* (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Με κόση...**

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν) **τοῦ δρεπανιοῦ ἦταν ὀδοντωτὴ ἐνδὲ τῆς κοψῆς ὁμαλὴ (κοψῆς)**

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποῖος κατεσκευάζει αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... οἱ φύτευοι

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) τὰ πολύ μικρά... τὰ γεωργικά - με... με τὰ χέρια

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κριπτερόν μεσθὸν ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ἀναρτῶν με τὸ ὕψος τῶν φύτων καὶ με τὴν ἐνδοκίαν με ἀχυρο

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστάς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουσιν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίεις, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι ἀφινόμε κατὰ τὰ χερόβολα

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεριός) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Μερικαὶ χερόβολα ἔκαναν για χερια, τὰ σταχνα ἔχαν εἰν ἴδια κατεύθυνσι

5) Πῶς λέγονται τὰ ρηποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι ἔφ' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ; .. ἀλλοι κότες ἄν-
 ναίκες καὶ παῖδια .. θεριστες .. ἐρχόταν ..
 οἱ περισσότεροι ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ..
 καὶ τοῦ Ἰλλυρίας ..

2) Πῶς ἤμειβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). .. ἡμερομίσθια ..
 λεῖπτα .. ἔδωκαν καὶ γῆμι ..

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ; ... ἀχι ..

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναι, δὲν ἀρχίζουμε Τετάρτη

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτὰ

Ναι, ἐτραγουδοῦσαν εἰς χειρὸς γραφῆς

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Ὁταν μὴνῶναι τὸ στάχυ πλέκουμε ἓνα τετραγωνὸν μὲ τὰ στάχυα καὶ εἶναι ἀπὸ τὴς ἑξῆς μερὶς τὸ βάψαμε πάνω ἀπ' τὸ τζακι

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Μετὰ τὸ δεμάτιασμα, συνήδου τὸ ἀποψαμα

- 2) Πώς γίνεται το δεμάτιασμα ; Ποίος έδενε τούς στάχους και ποίος τούς μετέφερε και τούς παρέδιδεν ως χεριές, άγκαλιές ; Πώς έδένοντο με κοινά σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα από βελονοειδείς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατά τόν δέσιμον τών δεματιών μήπως έχρησιμοποιείτο και εργαλείον τι ; Περιγράψατε λεπτομερώς τήν έργασίαν ταύτην μετά παραθέσεως σχετικών σχεδιασμάτων ή φωτογραφιών.....

Τά έδεναν οι ίδιοι εργαζομενοι για τόν δέσιμον
 χρησιμοποιήσαμε από τόν ίδιο τόν σταβλίον
 δεμάτια τα έφτιαχναν με τόν μουσκεύαμε
 και πρέκαμε για σταχια τση και
 φτιαχναν δεμάτια.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τα δεμάτια μετά τόν δέσιμον αφήνοντο εις τήν ίδίαν θέσιν ή συνεκέντρωνοντο εις ώρισμένον μέρος τού θερισμένου άγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκέντρωνοντο εκεί και πώς έτοποθετούτο ;

Τα μαζεύαμε τρεις (ήνα τρία) και από κάτω και ενά 3η πλύν τα σταχια είχαν τήν ίδια κατεύθυνση.....

ε. Συγκομιδή τών γεωμήλων.

- 1) Από πότε ήρχισεν ή καλλιέργεια τής πατάτας εις τόν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. ^{Τὴν βροχὴ καμὲ}
τὸ φύτευμα γίνεται τὸ Μάρτιο.

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. ^{Μὲ τὴν σκαπάνην αὐτὴν}
τὰ δίκελλ.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζῴων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. ^{καλλιέργεια μὲ ὄρ-}
^{μημα καὶ σπορά τὸν κῶμα μὲ μαστιχὰ καὶ}
^{τὸ μαγεύομε δὲ τσικρεναί. τὰ μὲ τὰ}
^{φέρομε σκίς ἀχυρῶνες}

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). ^{τὴν καλὴν μὲ τὴν κόσταν}
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκκεντρῶντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

ἢ ἀλώνια ;

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτὸν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ;

Μερίαι... ἀλωνιῆς... εἰς δύο σει-
ρεῖ... μετὰ σταχια... πρὸς τὰ μέσα... ..

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα-εἰς ἄλλο χωρὸν, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ;

Ναυ... ἀλωνιῶν... ..

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποῖαν θέσιν ;

ἔξω... καὶ κοντὰ... στὸ χωριό...
σε μέρος... πρὸς τὸ πλάγιον...
θόριον... ..

5) Το άλωνι ανήκει εις μίαν μόνον οικογένειαν ἢ εις περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εις πολλάς οικογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

περισσότερες. Με κήφο μέχρι 8ην
λιχνίσει τὸ δάρι.

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ άλωνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀπὸ τῶν
Αὐγαστῶν μέχρι τέλη Αὐγούστου.

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) χωματάλωνο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ άλωνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
άλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βράων
καὶ ἀχύρων) ...

... υἱοῦ καὶ κατὰ κατὰ
ρίσμα. Τὸ ἀρκείουμε με βοσνιζ ἀπο
τὰ φελδία πὸς εἶκν ἰμο ἄχυρο.

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ άλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ...

... 7.5.
μέρη ἐκτὸς 200 τριμ.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ άλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.
 Τα στήλας... ὀρθοίαι... με... τὰ σταχύναι... γὰρ...
 ταί... τὰ... —

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιστου ἐύκλιτος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Με...

δύο βόδια... πρὸς πλάω... ἐστραυ... τὴ δουκάνη... ἵππων...
 σ' αὐτῆν ἵππων... ὁ ἀλώνισμός... κρατοῦσε... τὴν... τριχίαι...
 καὶ... τὸ... —

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει...
τὸ βιομα. καὶ σταματᾷ... ὅταν... τὸ ἄλωνι...
λῶρῶν.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

το δικούλι, το καρπολόγ. καὶ τὸ
σταυρὶ. τὸ δικούλι εἶχε... ὄνομα τρία...
δόντια... ἐκὼ τὸ ἀκροπέδι... τ. ὄνομα...
ὄνομα... ἔχον... ξύλινον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δοκράνι ἢ διχάλι

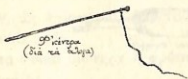
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουσι τὰ ζῶα ἢ τὰ ἀλωνιστικὸν μηχανήματα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

Ναὶ μετὰ τὸ δικούλι.

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ναὶ...
τὸ ἀγαλμ. τὸν χωρῆσιον... μαυρὸν... ἢ... ἐναγιδὸν
(1,50) μέτρον

15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν

16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν διά νά άποχωρισθοῦν τά άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

Γενικά άχυρο

17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ιδικά του ζώα ή ύπάρχον (ή ύπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωγιατες), οι όποιοι είχαν βόδια ή άλογα και άνελαύβανον τόν άλωνισμόν

στάν. ο ίδιος ο γεωργός

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν έργαλείον ύπάρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τούς στάχυσ· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Το σκουμπρόξυλο (+)

19) Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τó σχήμά του ;

Από δένδρο (βαλανιδία). Είχε μήκος περίπου 1,50 μέτρο και πάχος 5 πόντους

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ χρήση τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... ἐν τῷ... ἀ.ρ.ω.ν.ι......

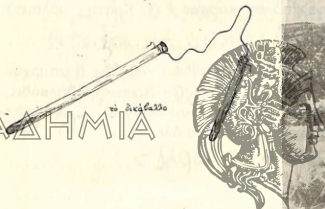

κόπανος τροφίμου

ξύλο κλαμάντο διὰ τὸ κοπάνισμα μέρου ἀεροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο ἴδιον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἔκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;... ἀπὸ τῶν οἰκογενεῶν.....

- 21) Ποῦ ἐτοποιετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την αχυροποίησιν των σταχυων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τούτου χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν στάχυς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Π.Ν.Ο.Τ.Α.Υ.
 Σε μέγιστο... ἀλειμμένο... και... εἰχε... βία... συμπί...
 τὸ... Χώρισμα... μόνον... τῶ... καρποῦ... ..

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

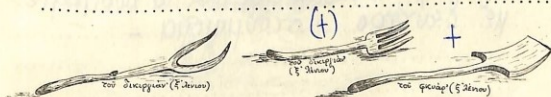
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
 Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, μεταφορικός κλπ.) (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Εἶχε κοπάνι τῶν βεσταυνοῦτων... με... α... ΜΟΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ; (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τούτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχού : δικριγιάμι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...

ἄχυρο... με... τὸ... καρποῦ... (+)
 καὶ... τὸ... φτυαρι... (+) καὶ... στὸ... τέλος... με... τῆ...
 ... σιδηροῦ

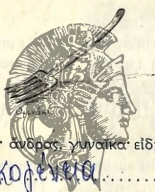
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἔπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ὁ σωρός ἦταν*

σενομακρός... καὶ τὸν λειψάμε λαμῶν

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς) λέγεται τοῦτο : φυτῶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Με τὸ καρπῶν*

δοι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρῶν, γυναικῶν· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἀνδρῶν ἢ ἀκόρεται

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλιπ ;

λεβαντα... κοντσαλίδια καὶ τὰ χωρίζουμε με δεύτερο στὸν μπιανῶν

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμέχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

τὸ δερμόνι (+)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο πάλαιο δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

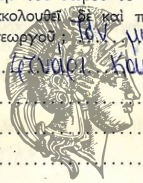
νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *τὸν μαφενάμε... σε...*

σωρό... μὲ τὸ θρινάκι καὶ τὴν σκούπαι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

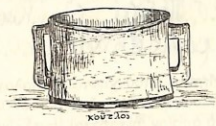
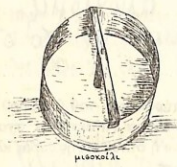
8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Μερικοὶ πέτυσαν...*

... εἰς τὰς κερραμίδας τοῦ σιτηῖου τοῦ καὶ...
... τῆσαν ἐκ τῶν χρόνου περισσοτέρως...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἡ κορυφή...
 το... παπαδιάντικο με το... χρυσιάντικο που...
 το... μεταλλικό με το... κούβλο που...
 κούβλου... το... ἀνάβε... κούβλο... με... με...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάντικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάντικο,
- γ) τὸ χρυσιάντικο,
- δ) τὸ ἐλαυνιάντικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα) καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

το... ἀγροφυλακιάντικο

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὴν σχετικὰς συνθεσίας)

Μέσα... δια... στο... ἀμπόρι...
 ἐνλίνο... καὶ... στενόμακρο... με... ἐνο...
 ταῖα... χωρίσματα

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; σύν αχνρο κάρυβαι σε
σωρο

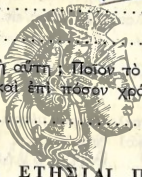
5) Πώς γίνεται (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του
θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά το άλώνισμα ; ...

Από το σωρο μετά το άλώνισμα
Πρώτα το κωμινίσαμε με το στα-
ροκάρυβινο.

6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατα-
σκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων,
τό όποιον αναρτάται εις τό εικονοστάσιον ή όπισθεν τής θύρας κλπ ; ..

Πώς λέγεται ή πλεκτή αυτή ; Ποιον τό σχήμα της ; ποϋ φυλάσσεται.
πρός ποιον σκοπον και επί ποσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ' ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατά ποίας ήμέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τόν
τόπον σας άναμμα φωτιάς εις τό υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστου-
γέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Άποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας τής 31 Αυγουστου κλπ.)

Το Πάσχα

Εις ποίας ήμέρας, πασαν ώραν και εις ποιον μέρος ; ήμέρας

μετά την Ανάστασι τη νύχτα, σε
ψήφωμα τω χωριού

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φανός

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ;.....

Νεαροί

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;.....

κλέβουν από το δάσος κέρρα

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Πήραμε τού κέρρα τόν ένα πρώην στο
άλλο δάσος άσχημα κέρρα στο μέσον
ήταν σίδηρο για στήριξη κέρρα τα
μέτρα για

γ'. Ποια αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

το πλοχα και την ανδοσιασ

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Κέδρα
.....
.....
.....

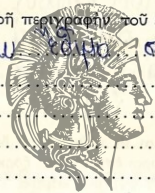
4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .. Ο.χ.λ.

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὸ 1935 εἰκώτερω εἶδρα στοματῆσε τὸ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ: Οι κάτοικοι τῶ συνοικισμοῦ Κάμπος (Καραιέριον) προέρχονται ἐξ ὄρεινῶν χωριῶν τῶ Νομοῦ Καρδίτσας καί κυρίως ἀπὸ τὸ χωριὸν Πευκόφυτον (Νευροβούνισσι) Καρδίτσας. Ἐγκατεστάθουσιν ἐδῶ ἀπὸ τὸ ἔτος 1929 καί ἐντέθεν. Ἐλάβον δε κτήματα, τὰ ὁποῖα εἴηρε τὸ κράτος ἀπὸ μεγάλου μαιουσιμῶνος καὶ διχομήρασε ἐν αὐτοῖς. Οὗτοι, ὅτε Ἐγκατεστάθουσιν ἐδῶ ἔσσαν νέοι δημογενεάρχαι, σήμερον δὲ διάλεξεν τὰ 60^{ον} ἔτη 65^{ον} ἔτος τῆ ἡλικίᾳ τῶ περίπου. Διὰ τὸν λόγον τούτον δὲν εὑρέθουσιν, μεγαλύτεροι, στήν ἡλικίαν πρὸ συμπλήρωσιν τῆ ἔθραιας.

Ἡ γῆ τῆν ὁποίαν ἔλαβον, τῆν ἔποχὴν ἐκείνην ἦτο βαλκάνιδις. Ἀρρότερον ἔβρινον ἀποβρασιμαί ἔργα καί σιγά-σιγά παύσαν, καὶ κερματισμοῦ.

Ἐκ τῶν ὁρίων ἐκείνων, ἐν τῆν κατῳρίᾳ τῶν μέσων τῶ τόπου ἐν ὑπαταμῆ τῶν κῆ καί τῶ σὺνηθείας. Ἀρρότερον ἐμπελάσθουσιν ἀπὸ τῶ γῆν ὁμοσπλιμα χωρία ἄλλα ἐν τῶ μεταξὺ ἐνεκρανίσθουσιν καὶ διάφορα βρωρηναί μὲχληήματα, τὰ ὁποῖα καί χρυσιμοποιῶνται σήμερον, εἰ ὅλα σχεδὸν τῶ βρωρηναί ἔθραιας.

Ἐπομένως ἀν προφορία, αἱ ὁποῖαι ἀναγράφονται ἐν τῶ συνημμένῳ ἐρωτηματολόγιον, κί περισσότερη ἀναφέρονται ἐν τὸν τόπον τῆν ὑπαταμῆ τῶ προφοριοδοτῶν καί ἐλάχισται ἐν τὸν τόπον τῆν συμπεριτῆ τῶν διαμονῆ.

Ἐπιδιώξαμεν τῆν παράθεσιν σχετικῶν φωτογραφιῶν ἀλλὰ τούτο κατέστη ἀδύνατον διότι ἐν σὺνείκῳ ἐν τῶν ἄμοσι πέντε (25) περίπου δημογενεῶν εὑρέθουσιν ἀπάρχοντα βρωρηναί ἐρραλῆια. Ταῦτα λόγῳ τῆς

Ο Νικόλαος Γεωάννου Καρκάνης, δίδασκαλος. Η συλλογή αυτή ελήφθη από της 7ης Ιανουαρίου μέχρι της 20ης Μαρτίου 1970.]

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΘΕΡΙΣΜΟΥ.

1

Βλαχούλανε ροβόλαρε
στον κάμπο να θερίσῃ.
Κόβει χερίες σάν πρόβατα
δεμάτια σάν κριάρια.
Και στο δέματι διούμπησε
να κινή τὸ παιδί της.

Τὸ πήρε και τὸ πήραινε
να πάη να τὸ συλλάβῃ.
Κι ὁ ἦλιος τὴν ἀγρόνταζε
ἀπὸ μιὰ γημὴ κοίτη τῆς
πὺν πᾶς μωρὸν βοσκὰς
πὺν πᾶς βοσκὰς πούλα.

— Πάω να σκοτώσω ἢ μαρὶ τὸ παιδί μ'. —

2

Μόνο μ' με' κακοπάντρες
ναί μ' ἔδωκε στον κάμπο.
Ἐδῶ τρυφάνες δέν λαλοῦν
γι' οἱ κοῦκκρε δέν τὸ λένε.
Τὸ λένε οἱ ἄρραριώτιστοι
στα κλέφτικα λιμέρια.

3

Ἐρερε' ὁ ἦλιος, ἔρερε και παίει να βασίλειη
κι' ἔμειν' ὁ Γιάννης μοναχὸς και μοναχὸς θερίσει,
συνάθει να βράσι δέματα τῆ ρῆ δάμνα φερίσει.
Και ὁ ἦλιος πὺν ἀγρόνταζε ἀπὸ γημὴ ραχούλα

- Τι ἔχεις Γιάννη μ' ἢ χίβωσε, τὴ δὴ δόγμα ρεμίζεις;
- ἄλλιε πού με ρώτησες θά σοῦ τὸ μαρτυρίσω.
Ἐγὼ κοροδοιο ἀράπισα μικρὸ στήν σαργανίτσα
καὶ πῆρα καὶ τὸ κοβήσα ν' ἀβίνι νὰ τὸ πάρω.
Κι αὐτὸ ἄβινε, τράνεψε ἢ ἄλλος ἄνθρωπος τὸ πῆρε.

4

- Ποιὸς ἦταν ἢ ἀναστρέναξε πού χύθηκε τὸ τραπέζι
κι βίνυμε ἢ κούπα τέσσερα καὶ τὸ ποτῆρι πέντε;
Ἄν εἶναι ἀπὸ τοὺς δούλους μου μισθὸ νὰ εἶ αὐρατίσω
ἢ ἂν εἶν' ἀπὸ τοὺς σιμάβους νὰ τὸνε ξεσηλαβώσουν.
- Ἐγὼ ἤμουν ἢ ἀναστρέναξε καὶ χύθηκε τὸ τραπέζι.
Τρεῖς μέρες ἔκανα ραμπρός δώδεκα χρόνου σιμάβος,
ποσέ μου δὲν ὀνειρεύτηκα τὰ δόλια μου βουαῖκα.
Καὶ τώρα ὀνειρεύτηκα πάλι τὴ παντολοράνε.
τώρα πάλι τὰ στήνα μου τράνεβου καὶ κλήμα.
- Κατέλα κατὼ στὸν τὰβλα καὶ διὰλεξ' ἕνα φάρο.
- Ποιὸς εἶν' ἀβίος κι ἀράπισες καὶ νυχτοπερποσιάρης
ἔνια μερούλες δρόστια τρεῖς ὥρες νὰ τὸ πάρω.
Ὅσα μολάρια εἶ ἄκουσαν, ὅλοι τοῦ γρόφου πέφτουν
ἕνας βίβας, παλυβίβας, σαρανταπληθιασμένος.
- Δίνομαι μαβρός, δίνομαι, τὸ πέρνω γιὰ τρεῖς ὥρες,
γιὰ δεξέ τὴν μεσούλα σου μαζί με τὴ δισί μου.
Ἐτὸ δρόμο γιὰ πὸν πᾶιναν, στὸ δρόμο πὸν παένουν,
εἰσίει τὴν μανούλα του στήν πέτρα κομπισμένη.
- Καλήμερά σου καλορριά καὶ σένα σταυρομάνια.
Τίνος εἶν' τὰ πρόβατα τὰ χρυσοκουδουνάτα,
εἶνος εἶν' ἢ ἄλορα τὰ χρυσοκαμμάτα;
- Τῆς ἐρημιᾶς τῆς συστεινῆς τοῦ μεσὺ μου τοῦ χαμένου.
Ἀκούω ντουφεκία πέφτουνε ἢ ἀνοῦν βαρῶν παιχνίδια,
τὴ νύφη μου παντρέβουνε, νυφούλα ἀπὸ τὸν βνιό μου.

Ζερβιά βαρεῖ τό φαίρο του, στό σπίτι του παένει.

- Τό πῶς ἀνεῖται τό γεγε, τό πῶς κερνάτε τή νύφη.
- Ἐμεῖς ἀνεῖται τό χουμὲ μπροστά κερνάμε τή νύφη,
κοίτα τὴν ἀρραβώνα σου νά δῆς, δὴ τὴν θνηρίους.
- Σὺρτε ξένοι μ' στα σπύρια σας, διμοί μου στα δικά σας
κι' ἐμένα ἦρθε ὁ ἄντρας μου, τό πρῶτο μου σκεράνε. —

Νικόλαος Καρκάνης.

Διδαίσκαλος.

Κόμπος - λαρίους -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ